

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

DECIZIE

privind rezultatele audierilor pe tema

„Problemele actuale existente în procesul implementării ultimelor acte semnate în cadrul procesului de reglementare transnistreană”

În temeiul art. 27 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 la 24 octombrie 2018 Comisia securitate națională apărare și ordine publică a organizat audieri a Biroului politici de reintegrare, Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului de Informații și Securitate și a Agenției Servicii Publice privind **problemele actuale existente în procesul implementării ultimelor acte semnate în cadrul procesului de reglementare transnistreană.**

În anul 2018 se raportează un progres în dezvoltarea dialogului Chișinău-Tiraspol pe toate platformele de interacțiune existente, cum ar fi:

- *menținerea activă a formatului „5+2” (29-30 mai 2018, reuniunea de la Roma);*
- *dezvoltarea formatului „1+1” (29 de întrevederi a reprezentanților politici);*
- *activitatea grupurilor sectoriale (70 de ședințe), cele mai productive fiind grupurile de lucru pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor, ocrotirii sănătății, telecomunicații și servicii poștale, economie, educație.*

Conform rapoartelor prezentate se menționează că în procesul de negocieri în anul 2018 au fost semnate 4 documente:

- 1) Decizia protocolară „Privind interacțiunea în domeniul veterinar, carantină și protecția plantelor”, 15.02.2018;
- 2) Înscrierea protocolară a întrevederii reprezentanților politici cu participarea grupurilor de lucru pentru dezvoltarea transportului auto și infrastructurii drumurilor, 28.02.2018;
- 3) Decizia protocolară „Cu privire la participarea în traficul rutier internațional a autovehiculelor din regiunea transnistreană care nu desfășoară activități comerciale”, 24.04.2018;
- 4) Roadmap-ul „Pentru implementarea prevederilor Deciziei protocolare cu privire la măsurile de organizare a interacțiunii în domeniul telecomunicațiilor din 25 noiembrie 2017”, 28.06.2018.

Din cele 8 subiecte ce figurează în așa-numitul pachet „Berlin plus” s-a reușit atingerea unor progrese pe 6 teme, cum ar fi:

1. *Pe podul de la Gura Bâcului – Bâcioc, s-a admis inițial circulația autovehiculelor până la 3,5 t și ulterior până la 10 t.*

2. *Mecanismul de apostilare a actelor de studii de model neutru eliberate de către Universitatea "Taras Șevcenco" din or.Tiraspol este deplin funcțional și se implementează din 20 martie 2018.*

3. *Pe dosarul școlilor cu predare în grafia latină se constată că partea transnistreană a îndeplinit doar 2 și 7 angajamente asumate, adică, prin încheierea contractelor de arendă la suma simbolică de 1000 lei/ lunar per instituție și pe un termen de 10 ani (01.01.2018-31.12.2027).*

4. *Accesul la terenurile agricole de după traseul Camenca-Tiraspol a fost deblocat reușindu-se ca începând cu 01.08.2018 să fie asigurat accesul proprietarilor/deținătorilor din raionul Dubăsari, cu restabilirea mecanismului din anul 2006 și urmare a documentării cu certificate pentru posesie, folosință și prelucrare a loturilor de pământ pe un termen de 20 de ani.*

5. *Organizarea interacțiunii în domeniul telecomunicațiilor depinde nemijlocit de atingerea unui compromis dintre operatorii de telefonie de pe ambele maluri ale Nistrului. Totodată, sunt rezerve în privința cooperării cu InterDnestrCom ce activează în afara cadrului legal al Republicii Moldova, are cerințe exagerate ce pot afecta regulile de concurență loială, imaginea operatorilor de pe malul drept și veniturile acestora, precum și persistă riscuri de procesări ilegale de date personale, interceptări telefonice neautorizate, potențiale litigii de arbitraj internațional ș.a.*

6. *Mecanismul de asigurare a documentării autovehiculelor din regiunea transnistreană cu plăci și certificate de înmatriculare neutre a fost pus în aplicare din 01 septembrie curent, prin deschiderea celor două puncte de înmatriculare din Râbnița și Tiraspol, cu înmânarea simbolică pe 10 septembrie curent de către Reprezentantul Special al Președinției în exercițiu al OSCE pentru reglementarea transnistreană Franco Frattini a primelor numere neutre.*

De asemenea, s-a constatat și un șir de probleme în procesul de reglementare transnistreană, unele din ele fiind:

- soluționarea necondiționată și cu respectarea angajamentelor anterior asumate a problemei liberei circulații între cele două maluri ale Nistrului pentru toate categoriile de cetățeni, dar și depolitizat și exclus de pe agenda negocierilor subiectul dosarelor penale, care ține de competența exclusivă a organelor de drept și de înfăptuire a justiției.
- Intenția părții transnistrene de a amenaja lângă s.Bâcioc un așa-numit terminal vamal internațional și o parcare pentru autovehicule de mare tonaj, partea moldovenească reiterând în repetate rânduri apelul de a renunța la încălcarea flagrantă a angajamentelor asumate.
- Nesoluționate rămân a fi aspectele referitoare la circulația liberă a elevilor, profesorilor, materialelor didactice, produselor alimentare, articolelor de construcții prin posturile de pe linia administrativă (nefiind eliminat mecanismul notificărilor prealabile), nedarea în folosință a terenurilor adiacente școlilor pentru organizarea manifestațiilor în aer liber și a evenimentelor sportive, asigurarea cu sedii proprii pentru desfășurarea procesului educațional.
- Stabilirea tarifelor la apă, canalizare și energie termică din partea administrației transnistrene, diferențiate față de instituțiile de învățământ cu predare în grafie latină.
- Persistența riscului de legalizare abuzivă în Republica Moldova a cetățenilor străini – întrucât în multe cazuri lipsesc instrumentele legale de verificare a autenticității datelor personale ale solicitanților.
- În domeniul veterinar și fitosanitar e de remarcat că partea transnistreană nu dispune de laboratoare de diagnosticare veterinară, precum și refuză propunerea părții moldovenești

de a efectua analize și probe de laborator în instituțiile specializate ale Republicii Moldova. De asemenea, partea transnistreană ezită să ajusteze Nomenclatorul mărfurilor supuse controlului sanitar-veterinar la cel constituțional, astfel ignorând cerințele de raportare a cazurilor de risc în domeniul fitosanitar.

Ca urmare a audierii rapoartelor Viceprim-ministrului pentru reintegrare - doamnei Cristina Lesnic și a autorităților participante, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a **DECIS:**

1. Se ia act de rapoartele Viceprim-ministrului pentru reintegrare, Biroului politici de reintegrare, Serviciului de Informații și Securitate, Ministerului Afacerilor Interne și Agenției Servicii Publice.
2. Se recomandă Biroului politici de reintegrare:
 - să asigure o conlucrare eficientă cu toate autoritățile de resort în vederea promovării intereselor legale ale statului în procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană;
 - să analizeze situația politică, socială și economică din regiunea transnistreană și să întreprindă acțiunile necesare reieșind din competențele atribuite pentru interconectarea în continuare a comunităților de pe cele două maluri ale Nistrului prin proiecte concrete;
 - să coopereze cu autoritățile publice naționale, societatea civilă, organizațiile neguvernamentale relevante pentru promovarea unei politici unice în domeniul reintegrării țării;
 - să sprijine realizarea programelor de asistență și dezvoltare în Zona de Securitate din fondurile bugetare și prin intermediul suportului oferit de donatorii internaționali.
3. Se recomandă Serviciului de Informații și Securitate și Ministerului Afacerilor Interne să acorde asistența necesară Biroului politici de reintegrare prin monitorizarea permanentă a factorilor de risc în Zona de Securitate și întreprinderea acțiunilor ce se impun de preîntâmpinare a eventualelor provocări generate de structurile separatiste sau factorii externi prezenți în regiune.
4. Biroul politici de reintegrare, Serviciul de Informații și Securitate și Ministerul Afacerilor Interne vor informa semestrial Comisia securitate națională, apărare și ordine publică despre măsurile întreprinse și evoluțiile curente în procesul reglementării conflictului transnistrean.

Eugen CARPOV
Președintele Comisiei
securitate națională,
apărare și ordine publică